

PERUSTURVAKUNTAYHTYMÄ
Karviainen

Satu Karppanen
Lasten ja nuorten palvelulinjajohtaja
Satu.karppanen@karviainen.fi

KARKKILA • NUMMI-PUSULA • VIHTI

Osallisuus lasten ja nuorten palveluissa

Osallisuuden portaat:

- 1. Tiedottaminen**
- 2. Konsultointi**
- 3. Neuvominen**
- 4. Yhteistoiminta**
- 5. Päätöksenteko**

(Movisie, Hollannin sosiaalialan osaamiskeskus, asiakkaiden osallisuuden ohjelma)

KARKKILA • NUMMI-PUSULA • VIHTI

Tiedottaminen

- **Kokemusten, mielipiteiden ja kehitystyön vaihtamista**
 - Teatteri tai elokuva
 - Valeasiakkaat, jotka testaavat organisaation kykyä kohdata asiakas
 - Huomion kiinnittäminen epäkohtiin järjestämällä erilaisia tempauksia (Makkers Unlimited)

Konsultointi

- **Päätöksen tekijät keräävät tietoa eri tavoin**
 - Esim. hyvinvointikyselyt, joissa tarjotaan tilaisuus kertoa koetusta hyvinvoinnista (4-vuotiaiden ja 5-luokkalaisten kyselyt sekä kouluterveyskysely)
 - Luovien menetelmien käyttö tiedon keräämisessä, esim. asiakkaiden ottamat valokuvat, roolileikit yms.
 - Erilaisia menetelmiä kerätä mielipiteitä ja kokemustietoa on paljon, mutta
 - Kuka kerää?
 - Suunnitelmallisuus, sovittu toimintatapa
 - Mitä saadulla tiedolla tehdään?

Neuvominen

- **Asiakkailla on mahdollisuus antaa neuvoja**
 - Strukturoidumpia osallistumisen muotoja
 - Esim. kouluneuvostot ja lasten parlamentit
 - Ovatko lapsille ominainen tapa viestiä ja tavoitetaanko niillä oikeasti tärkeät viestit?
 - Vaarana näennäisosallisuus

Yhteistoiminta, päätöksenteko ja itsehallinto

- **Asiakkaat ja päättäjät etsivät ratkaisuja yhdessä, työskentelevät yhdessä**
- **Asiakkaat luovat omia linjauksia ja tekevät päätöksiä omasta puolestaan**
- **Asiakkaat itse järjestävät palveluita itselleen**
- **Korkeamman tason strukturoidummat osallistumismuodot vaativat asiakkailta tietoa ja kompetenssia**
 - Miten varmistetaan heikommassa asemassa olevien äänen kuuluminen

Huomioita osallisuudesta

- Epämuodollisemmat ja joustavammat osallisuuden muodot (tiedottaminen ja konsultointi) sopivat parhaiten lasten ja muiden haavoittuvien ryhmien osallisuuden toteuttamiseen.
- Toisaalta vain portaiden ala-askelmien käyttäminen tarkoittaa sitä, että osallisuus päätöksenteossa on rajatumpaa kuin organisoidummissa osallisuuden muodoissa.
- Meillä osallisuus on vielä usein yksittäisen asiakkaan kuulemista omassa asiassa. Asiakkaiden mahdollisuus osallistua palveluiden suunnitteluun on vielä varsin rajallista.
- Suomessa, jossa sosiaalipalveluissa työntekijän työhön sisältyy usein sekä tuen että kontrollin elementtejä/viranomaistoimintaa, jo kieli ja käsitteet, joita käytämme ovat byrokraattisia eivätkä edistä asiakkaan osallisuutta.

KARKKILA • NUMMI-PUSULA • VIHTI

PERUSTURVAKUNTAYHTYMÄ
Karviainen

Asemantie 30 PL 114
03100 Nummela 03101 Nummela

Puh. 09 4258 2234, +358 40 7733 114
etunimi.sukunimi@karviainen.fi
www.karviainen.fi

KARKKILA • NUMMI-PUSULA • VIHTI